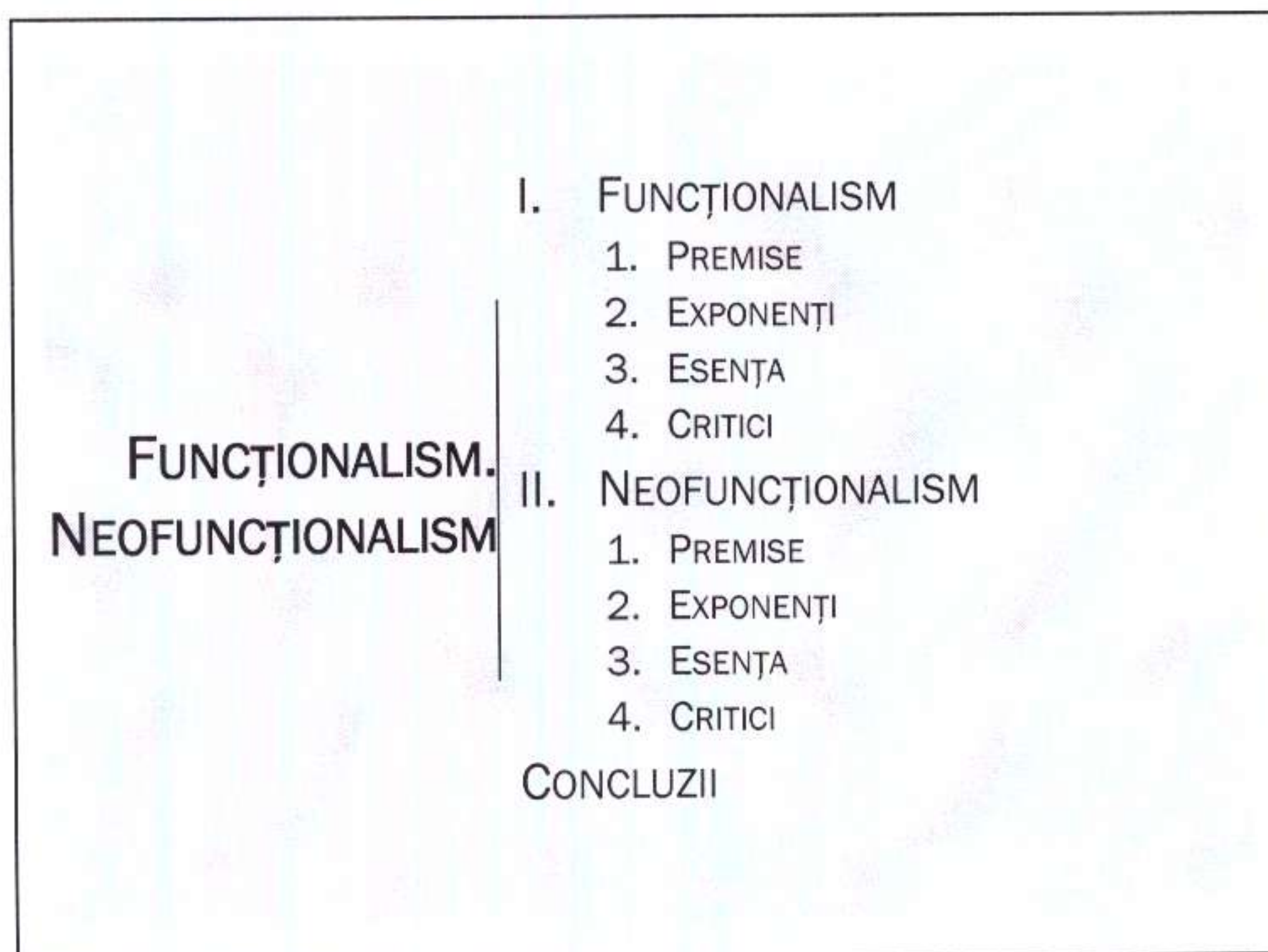
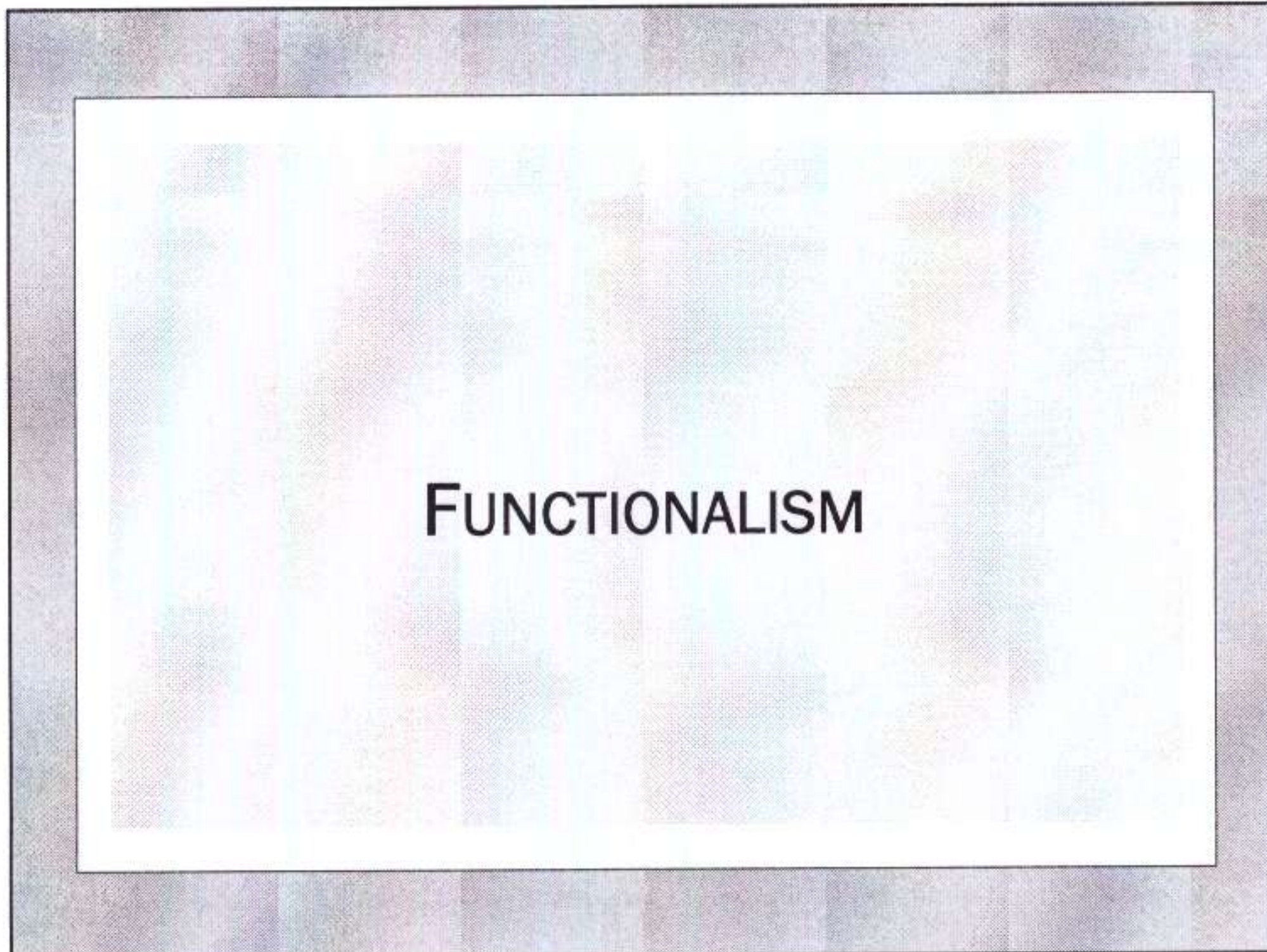

1

2

3

FUNCTIONALISM:

1. PREMISE

RĂDĂCINI INTELECTUALE:

- ☐ **LIBERALISM:** construcția teoretică
- ☐ **FEDERALISM:** premise
- ☐ **FABIANISM:** credința într-o societate orientată spre bunăstarea membrilor (clădită treptat, nu ca urmare a unei revoluții)

4

FUNCTIONALISM:

1. PREMISE

- ❑ „pacea este mai mult decât absența războiului” (Baruch Spinoza)
- ❑ uzura morală a statului ca formă de organizare socială
- ❑ statele au interese și nevoi comune → autoritatea poate deveni supra-teritorială

5

FUNCTIONALISM

2. EXPONENȚI

DAVID MITRANY (1888-1975)

- politolog și istoric britanic de origine română
- considerat ca părinte al funcționalismului
- a părăsit România în 1908, s-a stabilit la Londra începând cu 1911
- licență, doctorat în economie la London School of Economics
- 1914-1918 – consultant pe problemele Europei Centrale și de Est în cadrul Foreign Office și Ministerului de Război britanic

- ❑ 1939-1942 – Institutul Regal de Afaceri Internaționale (sursă de documentare pentru Foreign Office)
- ❑ 1943 – *A Working Peace System. An Argument for the Functional Development of International Government*
- ❑ 1933-1958 – colaborator al Institute for Advanced Studies al Princeton University

6

FUNCTIONALISM

2. EXPONENȚI

"Indiferent care ar fi motivele lor, este clar că, exact ca și cruciații imperialismului, ei rămân loiali unei concepții individualiste asupra statului, ca o entitate teritorială închisă, suverană din punct de vedere politic și autonomă economic. [...] În actuala stare a lumii, relațiile dintre state independente trebuie în fapt organizate pe baze mai degrabă funcționale decât teritoriale.

Pentru a integra toate aceste națiuni divizate de un naționalism extins la scară continentală, este nevoie de două elemente: sentimentul existenței unui pericol extern comun și sentimentul existenței unei comunități între statele membre."

(David Mitrany, "Pan-Europa - A Hope or a Danger?" in: *Political Quarterly*, vol. 1, nr. 4, 1930, p. 475-476)

7

FUNCTIONALISM:

3. ESENȚA

- ☐ autoritatea - construită de la premisa necesității realizării anumitor funcțiuni
- ☐ ideea de autoritate nu poate avea o limitare teritorială
- ☐ ↔ realism: putere de stat, influență politică

8

FUNCTIONALISM

4. CRITICI

- ☐ compendiu de soluții strict tehnocratice
- ☐ nu se fac referiri la modul de identificare a nevoilor
- ☐ ignorarea factorilor politici
- ☐ doar o încercare de depolitizare a relațiilor internaționale

9

NEOFUNCTIONALISM

10

NEOFUNCTIONALISM

OBSERVAȚII PRELIMINARE

- ❑ prima dintre marile teorii / teoriile clasice asupra integrării europene
- ❑ punct de plecare: SUA, anii '50

11

NEOFUNCTIONALISM

ETAPE ÎN DEZVOLTAREA ACESTEI TEORII

- ❑ 1958-1965: formularea primei versiuni
- ❑ 1965-1975: criza și revizuirea
- ❑ după 1975: noi critici + reconsiderarea fundamentelor conceptuale → sistem de guvernare *sui generis* (teoriile guvernantei supranaționale)

12

NEOFUNCTIONALISM

1. PREMISE

CONTEXT ISTORIC:

- ❑ crearea CECO (1951)
- ❑ crearea CEE și Euratom (1957)

13

NEOFUNCTIONALISM

2. EXPONENTI

ERNST B. HAAS (1924-2003)

- ❑ politolog american de origine germană
- ❑ profesor la University of California, Berkeley
- ❑ co-fondator al Consiliului pentru Studii Europene din SUA, înființat în 1969
- ❑ contribuții la studiul integrării internaționale:
 - *The Uniting of Europe. Political, Social, and Economic Forces 1950-1957*. Stanford: Stanford University Press, 1958.
 - *Beyond the Nation-State: Functionalism and International Organization*. Stanford: Stanford University Press, 1964

- fondatorul teoriei neofuncționaliste
- explicarea dinamicii procesului de integrare europeană → cum și de ce se dezvoltă o comunitate politică în vestul Europei

14

NEOFUNCTIONALISM

2. EXPONENTI

LEON N. LINDBERG

- ☐ profesor la University of Wisconsin – Madison
- ☐ co-fondator și președinte al Consiliului pentru Studii Europene din SUA (1969)
- ☐ principalele contribuții la studiul integrării:
 - Lindberg, Leon N., *The Political Dynamics of European Economic Integration*, Stanford: Stanford University Press, 1963.

STUART A. SCHEINGOLD

- ☐ profesor de științe politice la University of Washington
- ☐ principalele contribuții la studiul integrării:
 - Scheingold, Stuart A., *The Rule of Law in European Integration: The Path of the Schuman Plan*, New Orleans: Quid Pro Books, 2013.
 - Scheingold, Stuart A., *The Law in Political Integration: The Evolution and Integrative Implications of Regional Legal Processes in the European Community*, Harvard: Centre for International Affairs, 1971.

➤ Lindberg, Leon N. și Stuart A. Scheingold, *Europe's Would-Be Polity: Patterns of Change in the European Community*, Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1970.

15

NEOFUNCTIONALISM

2. EXPONENTI

"[...] cum și de ce ajung statele să fie de acord să renunțe parțial la suveranitate, cum și de ce aleg statele să contopească unele sectoare ale economiei lor cu cele ale vecinilor lor, chiar în condițiile pierderii unor atribute relevante ale suveranității lor, obținând în schimb noi tehnici pentru rezolvarea conflictelor dintre ele."

(Ernst B. Haas, "The Study of Regional Integration: Reflections on the Joy and Anguish of Pretheorizing" in: *International Organization*, vol. 24, no. 4, 1970, p. 610)
doi:10.1017/S0020818300017495 p. 606-646

16

NEOFUNCTIONALISM

2. EXPONENTI

"Lecția de integrare europeană poate fi rezumată după cum urmează:

- Instituțional**, organismele supranaționale sunt mai deschise la adaptare în condițiile întăririi intereselor comune. Acest lucru este valabil și pentru organismele interguvernamentale care permit anumitor comisii de experți rolul asociat în mod obișnuit cu comunitățile celor șase, cum ar fi Comitetul director pentru comerț al OEEC, [...] și Agenția de control al armamentelor din cadrul UEO. [...].

./...

(Ernst B. Haas, "International Integration: The European and the Universal Process" in: *International Organization*, vol. 15, no. 3, 1961, p. 377-378)
doi: 10.1017/S0020818300002198

17

NEOFUNCTIONALISM

2. EXPONENTI

"Lecția de integrare europeană poate fi rezumată după cum urmează:

- Funcțional**, sarcinile economice specifice, menite să rezolve diferențe politice decurgând din compromisurile imperfecte anterioare cu privire la aspectele legate de bunăstare, dar care implică interese masive mari, sunt intim legate de integrarea rapidă. Conflictele pot fi rezolvate prin toate metodele obișnuite, însă accentul este pus pe întărirea intereselor comune. Tendințele spre autonomie pot fi depășite numai prin încorporarea la nivelul instituțiilor a unor mecanisme care maximizează procesul de spill-over.

./...

(Ernst B. Haas, "International Integration: The European and the Universal Process" in: *International Organization*, vol. 15, no. 3, 1961, p. 377-378)
doi: 10.1017/S0020818300002198

18

NEOFUNCTIONALISM

2. EXPONENTI

"Lecția de integrare europeană poate fi rezumată după cum urmează:

3. Din perspectiva mediului în care se desfășoară, integrarea este favorizată în situațiile în care este controlată de grupări sociale reprezentând interesele raționale ale societății industriale urbane, grupuri care urmăresc să își maximizeze beneficiile economice și sunt divizate de-a lungul unor linii de clivaj politico-ideologic relativ omogene la nivel regional. Schimbarea politicii naționale inhibă integrarea, cu excepția cazului în care este compensată de instituțiile centrale puternice care maximizează procesul de spill-over.

./...

(Ernst B. Haas, "International Integration: The European and the Universal Process" in: *International Organization*, vol. 15, no. 3, 1961, pp. 377-378)

doi: 10.1017/S0020818300002198

19

NEOFUNCTIONALISM

3. ESENȚA

IPOTEZE:

- ☐ rolul statului este preponderent tehnic/funcțional
 - prioritate bunăstării (*low politics*) asupra securității (*high politics*)
- ☐ actorii politici acționează rațional
- ☐ înțelegere pluralistă a societăților europene
 - grupurile de interese și cele birocratice nu pot fi limitate la arena politică internă
- ☐ actorii nestatali sunt chemați să joace un rol important în relațiile internaționale

20

NEOFUNCTIONALISM

3. ESENȚA

SPILLOVER

= "o situație în care o acțiune întreprinsă pentru atingerea unui anumit obiectiv generează o situație în care atingerea obiectivului inițial poate fi realizată doar prin întreprinderea de noi măsuri, care, la rândul lor, vor crea condiții suplimentare și necesitatea întreprinderii de noi acțiuni"

(Leon N. Lindberg, *The Political Dynamics of European Economic Integration*, Stanford: Stanford University Press, 1963)

21

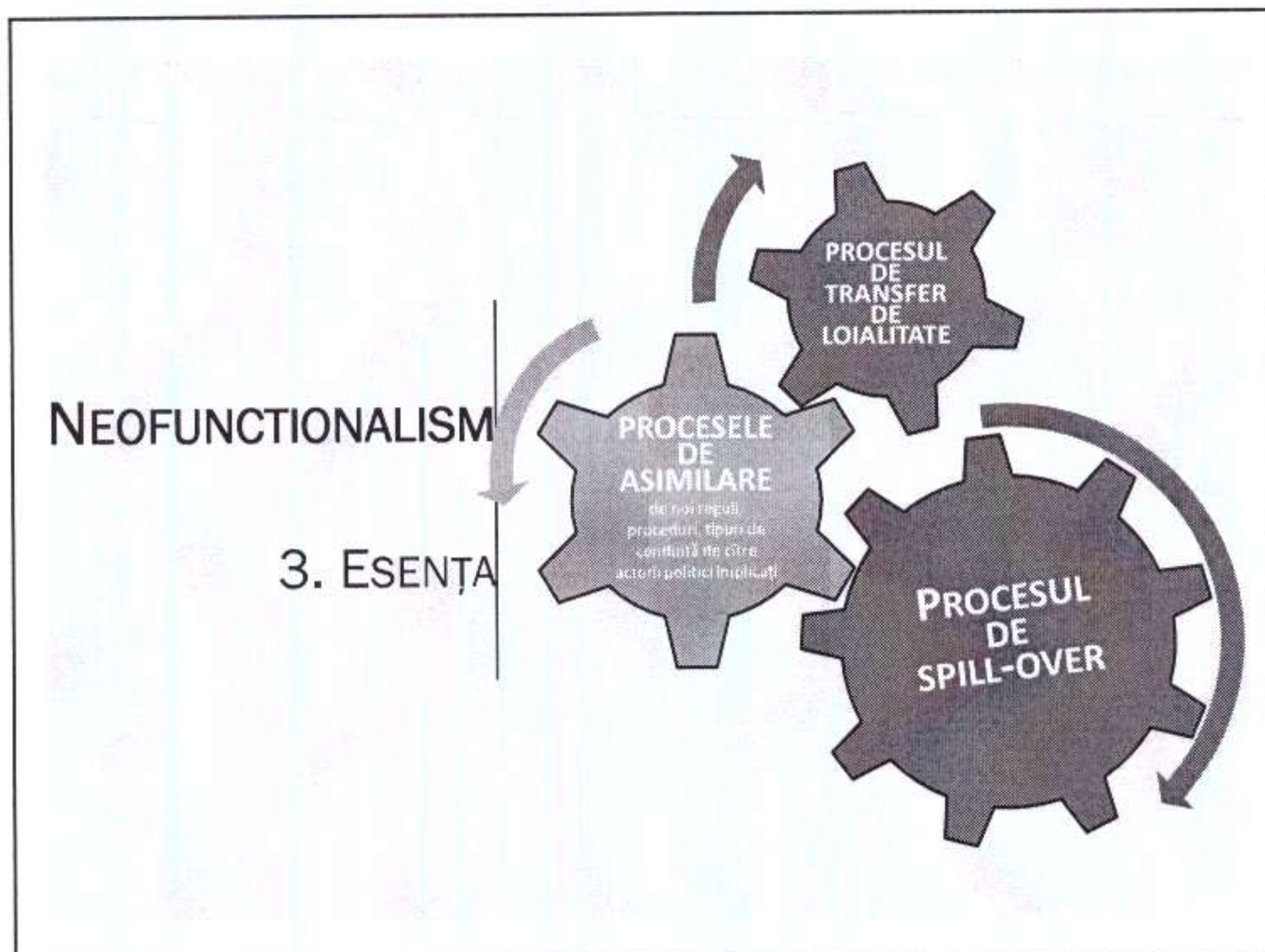
NEOFUNCTIONALISM

3. ESENȚA

TRANSFERUL DE LOIALITATE

= proces prin care actorii politici din statele participante la procesul de integrare ajung să dobândească sentimente de loialitate față de noile instituții politice centrale, care, la rândul lor, sunt capabile să exercite autoritate asupra statelor membre.

22

23

NEOFUNCTIONALISM

4. CRITICI

CONTEXT ISTORIC:
1965 – criza “scaunului gol” declanșată de Charles de Gaulle

CRITICI (↓ STANLEY HOFFMANN, INTERGUVERNAMENTALISM):

- ☐ un rol marginal pentru ideologie și politică
- ☐ lipsa de distincție între domeniile politice
- ☐ neglijarea persistenței sentimentelor naționale
- ☐ neglijarea contextului internațional

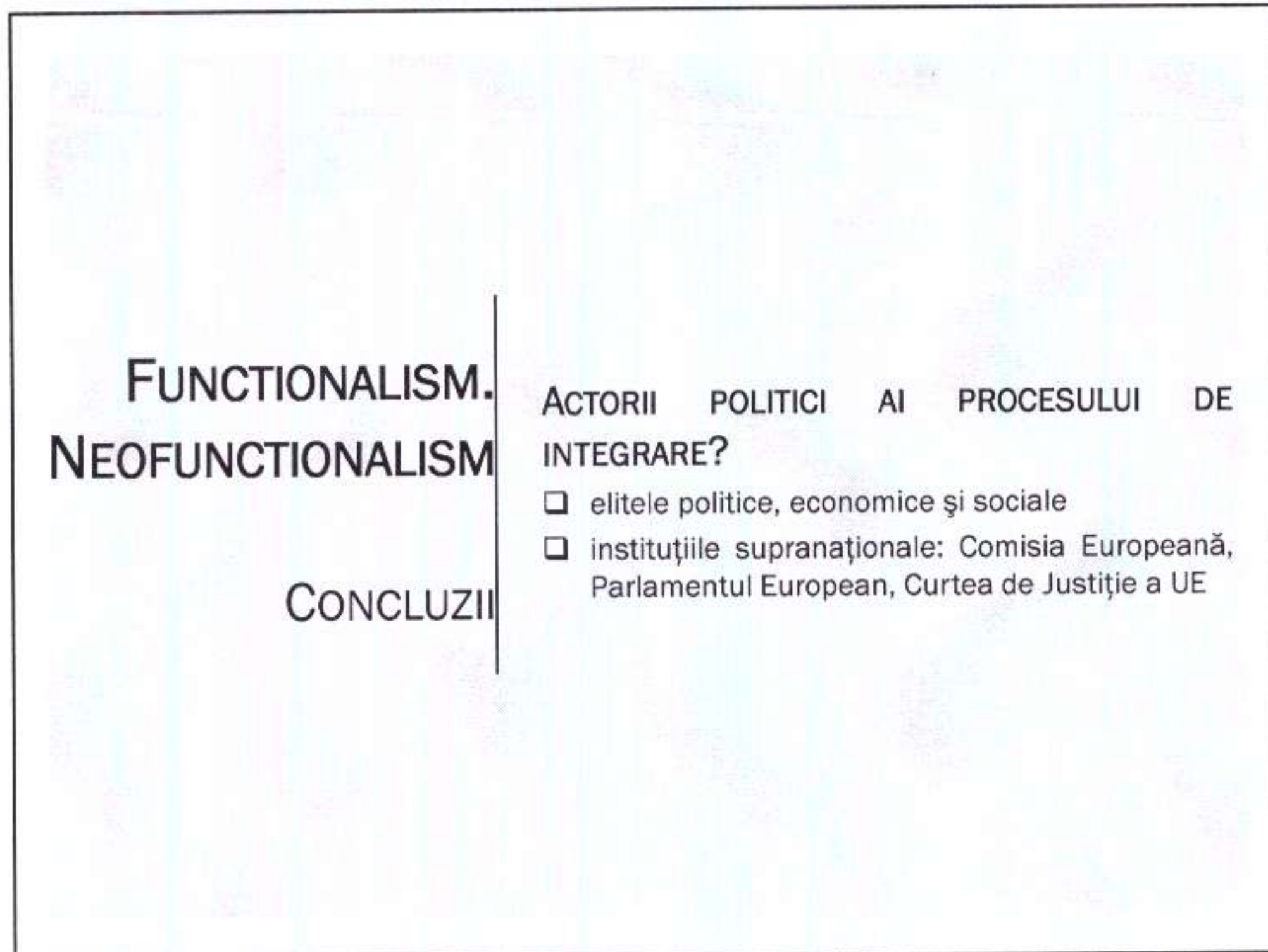
24

NEOFUNCTIONALISM		<u>RĂSPUNSUL LA CRITICI</u>
	4. CRITICI	REVIZUIREA IPOTEZELOR <ul style="list-style-type: none"> ☐ eliminarea automatismului procesului de spillover ☐ renunțarea la desemnarea unui punct final al procesului de integrare (comunitatea politică)
		RAFINAREA PRINCIPALELOR ELEMENTE <ul style="list-style-type: none"> ☐ asumarea desfășurării procesului de integrare în cicluri ☐ introducerea unor noi variabile

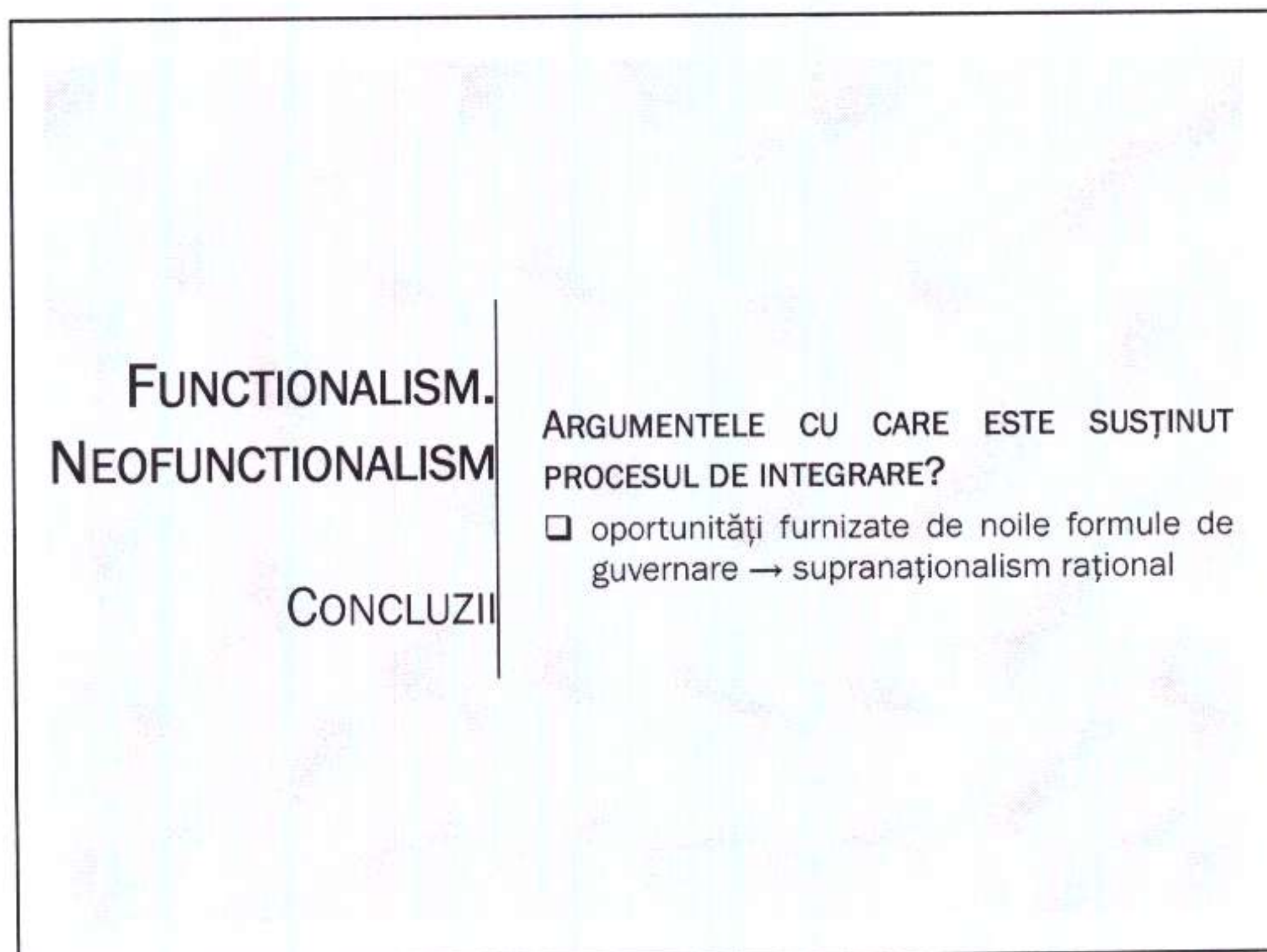
25

<p>FUNCTIONALISM.</p> <p>NEOFUNCTIONALISM</p> <p>CONCLUZII</p>
--

26

27

28

<p>FUNCTIONALISM.</p> <p>NEOFUNCTIONALISM</p> <p>CONCLUZII</p>	<p>FACTORII CARE ÎNTREȚIN PROCESULUI DE INTEGRARE?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ experiența care se acumulează prin rezolvarea în comun a unor probleme de interes reciproc <ul style="list-style-type: none"> ▪ funcțiunile determină forma ▪ nevoile se schimbă, deci forma finală pe care o va lua în final procesul de integrare va trebui să fie flexibilă ☐ normele comune
---	---

29

<p>FUNCTIONALISM.</p> <p>NEOFUNCTIONALISM</p> <p>CONCLUZII</p>	<p>CUM SUNT LUATE DECIZIILE?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ norme negociate → supranaționalism rațional
---	--

30